

VAIHTOEHTO EU:LE

3 / 2004

Äänestetään nurin omien lakiemme ylitse käyvä EU:n perustuslaki

Matti Vanhanen vastustaa kansanäänestystä.

Janne Järvinen vaatii kansanäänestystä.

Kansanäänestysliike järjesti bussikiertueen suurimmissa kaupungeissa saksalaisen Mehr Demokratie-liikkeen kanssa. Kuva Tampereen Tammelantorilta, jossa reilut kaksisataa kansalaista allekirjoitti vetoomuksen kansanäänestyksen järjestämiseksi EU:n perustuslaista. Järvisen ajatuksista ja bussikiertueesta sivulla 4.

EU:n perustuslain tarjoama yhden mahdollisuuden politiikka ei sovi naisille!

Naisten Vaihtoehto EU:lle järjestämässä keskustelussa Helsingissä puhuneet SEL:n puheenjohtaja Ritva Savtschenko ja Helsingin sosiaaliviraston KTV:n pääluottamusmies Eila Peltari ilmaisivat huolensa peruspalvelujen voimistuvasta alasajosta ja naisten aseman huonontumisesta työelämässä ja arjessa.

Keskustelussa kartoitettiin erityisesti naisten kannalta huonoa kehitystä, joka alkoi jo 1990-luvulla kun Suomea sopeutettiin EU-jäsenyyteen uusliberalismin ideologiselta pohjalta. Käänteinen tapahtui kun pääomaliikkeet vapautettiin ja lama myllersi työelämän rakenteet. Se merkitsi Suomen eriytyneillä työmarkkinoilla nais-työalojen vähittäistä katoamista, sillä alojen työt voitiin koneellistaa tai siirtää halpatyömaihin.

Tämä on johtanut pätkä- ja epätyyppillisten töiden lisääntymiseen ja vuokratyön käyttämiseen teki-jälleen epäinhimillisin ehdoin. Savtschenkon mukaan on syntymässä tilanne, jossa tarvitaan osaajien (miesten) vakinaista

työtä ja sen ympärillä pienituloisten naisten kehä, jolla tehdään töitä vain tarvittaessa 0-40 tuntiin.

Molemmat puhujat kiinnittivät huomiota siihen, että perus- ja julkisten palvelujen laaja kirjo vaikuttaa koko yhteiskunnan toimintaan ja että ei mikään laki pakota sitä purkamaan. Painetta siihen suuntaan luovat kuitenkin lainsäädännön muutokset ja työnantajapuolen esiintymiset julkisuudessa hyvinvointivaltion ideaa vastaan ja vanhaan "naisen paikka on kotona"-ajatteluun palaamisen puolesta.

Molemmat puhujat pohtivat yleistä ilmapiiriä, joka ei suosi keskustelua kaikkia koskevista tärkeistä ratkaisuksista. Heidän tunteensa oli, että pelko työpaikan menettämisestä pitää pätkätöillä elävät hiljaisina oloissa, joissa työvoimasta on ylitarjontaa. Oma vaikutuksensa on myös suuntauksella, joka korostaa kaikessa yksilökeskeisyyttä eikä kannusta yhteisöllisyyteen.

Tosin kuultiin myös toisenlaisia esimerkkejä siitä, että yhden vaih-

Naisten tapaamisessa EU:n perustuslakiesityksestä vaadittiin kansanäänestystä.

toehdon politiikka ei sittenkään ole hillinnyt kaikkea aktiivisuutta. Kahdeksan tunnin työpäivä oli utopiaa viime vuosisadan alussa, mutta siitä tehtiin totta. Sellainen on mahdollista edelleen, vakuutettiin keskustelussa.

Turkkilainen maahanmuuttaja Emine Tekin puolestaan kommentoi keskustelua Turkin EU-jäsenyydestä ja kertoi, miten EU:hun sopeuttamiseen maassa asetetaan turhia toiveita.

Vain yhden vaihtoehdon politiikka sopii uusliberalismin ideologiaan ja sitä henkii myös tekeillä oleva EU:n perustuslaki. Tilaisuudesta lähtikin vetoomus päätäjille, jossa vaadittiin Suomea torjumaan tuo epädemokraattisesti ja laillisuudesta tinkien laadittu asiakirja ja järjestämään kansanäänestys asiassa.

Terttu Ahokas

VEU-lehdessä tässä numerossa:

Tunteeko pääministeri perustuslain?
Sivu 2

EU on läsnä kuntavaaleissa
Sivu 3

Vivica Bandler oli VEU:n tukija
Sivu 3

Äänestysasiaa turuilla ja toreilla
Sivu 4

Loppuuko oma elintarvikehuolto?
Sivu 5

EU rakentuu ydinvoiman varaan
Sivu 6

Suoria ja käyriä direktiivejä
Sivu 6

EU militarisoituu vaivihkaa
Sivu 7

Kai Sadinmaa ja H-hetki
Sivu 8

Muista VEU:n jäsenmaksu
Sivu 8

PÄÄKIRJOITUS 3/2004

PÄÄMINISTERI PELKÄÄ OMAN MAANSA KANSALAISIA

Puheenjohtaja Ulla Klötzer

Pääministeri Vanhanen kertoi oman ja hallitusryhmien ”johtajien” kansanäänestystä vastustavan kannan ennen lupaamansa neuvottelua oppositioryhmien kanssa. Se osoitti, että neuvottelut olivat pelkkää teatteria, koska päätös asiasta oli jo tehty pienessä piirissä.

Matti Vanhanen osoitti myös, että kansalaismielipiteellä ja ruohonjuuritason liikkeillä ei ole hänelle mitään merkitystä. Ei kannata ihmetellä tavallisten ihmisten alhaista motivaatiota osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Suomalaisten välinpitämättömyys EU-politiikkaan sekä yhteiskunnalliseen osallistumiseen ylipäättään onkin vuosi vuodelta kasvanut. Meiltä on evätty mahdollisuus osallistua päätöksentekoon.

Suomalaiset eivät ole muiden EU-maiden kansalaisia tyhmempiä. Suomalaiset ovat hyvinkin tietoisia siitä, että tämän päivän EU ei suinkaan ole se, johon liittyttiin vuonna 1995. Sen jälkeen on merkittäviä uusia alueita siirretty Brysselin päätettäväksi Amsterdamin ja Nizzan sopimusten myötä. Jo yhteinen valuutta kavensi huomattavasti maamme itsenäistä talouspoliittista päätösvaltaa.

Kymmenessä maassa kansanäänestys

EU:n kansalaisista yli 70 % tukee kansanäänestysten järjestämistä EU:n perustuslaista. Tämän paineen johdosta on tähän mennessä ainakin 10 jäsenmaassa päätetty järjestää kansanäänestys. Nämä maat ovat Belgia, Englanti, Espanja, Hollanti, Irlanti, Luxemburg, Portugali, Ranska, Tanska sekä Tsekin tasavalta.

Englannilla on vahva ei-kantaa edustava puolue, UKIP, joka oli suuri voittaja EU-parlamenttivaaleissa ja ei-kannalla on paljon kannattajia näkyvien konservatiivien joukoissa. Lisäksi merkittävä osa elinkeinoelämästä vastustaa lisävallan antamista EU:lle.

Ranskassa presidentti Jacques

Chirac otti avoimesti kantaa kansanäänestyksen puolesta kansallispäivän puheessaan 14.7.04. Chiracin mukaan kansanäänestys järjestetään ensi vuoden aikana.

Jean-Pierre Chevènement korosti, että perustuslaki on taloutta koskeissa asioissa aivan liian liberaali ja että sen yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka tekee EU:sta USA:n vasallin. Chevènementin mukaan perustuslaki estäisi täysin itsenäisen puolustuspolitiikan ylläpitämisen, kun koko puolustuspolitiikka tulee yhteinäistä NATO:n politiikan mukaisesti.

Saksassa päätöstä kansanäänestyksen järjestämiseksi ei ole vielä tehty. Syynä on Saksan perustuslaki, joka Saksan historian takia ei salli kansanäänestystä liittovaltion tasolla. Liittokansleri Gerhard Schröderiin kohdistuvat paineet kasvavat koko ajan ja SDP onkin harkitsemassa kansanäänestykset sallivan perustuslain muutoksen tuomista liittopäiville.

Viimeisten mielipidemittausten mukaan yli 80 % saksalaista tukee kansanäänestyksen järjestämistä EU:n perustuslaista. Saksassa 34 yliopistoprofessoria ja lakitieteen opettajaa on ottanut kantaa

kansanäänestyksen puolesta. Paikallisella tasolla ”Mehr Demokratie” -liike on jo pitkään kampanjoinut suoran demokratian puolesta ja tekee konkreettista työtä kansanäänestyksen eteen.

Keskustelu jatkuu meillä ja muualla

EU:n perustuslaista käydään vilkasta keskustelua myös Tanskassa ja Irlannissa. Molemmilla mailla on vankka kansanäänestysperinne – mutta se ei tarkoita että näissä maissa kansanäänestyskampanja olisi tasa-arvoisen koskien rahaa, media-aikaa tai muuta julkisuutta. Silti ei-puolella on vankka kannatus. Jos perustuslakikansanäänestys näissä maissa järjestettäisiin täysin tasapuolisesti, ei-kanta olisi todennäköinen voittaja.

Ruotsissa on käynnistetty EMU:n kaataneiden kansalaisliikkeiden yhteisvoimin uusi kampanja kansanäänestyksen saamiseksi. Siellä myöskään ei pääministeri (Göran Persson) uskalla antaa päätösvaltaa kansalaisille.

Tsekin tasavallassa, kuten monessa muussakin uudessa jäsenmaassa, EU-parlamenttivaalit osoittivat, että kansan EU-kiin-

nostus on minimaalinen. Äänestysvilkkkaus oli ainoastaan 27,9 prosenttia.

Meillä on vielä aikaa vaikuttaa

Aikaa on runsaasti. Kansalaisten painostus voi vielä muuttaa poliittisen eliitin suunnitelmat. Kansanäänestyskampanja Suomessa jatkuu ruohonjuuritason tasolla. Kansanäänestysvaatimuksen voi allekirjoittaa nimenkeräyslistoihin sekä VEU:n kotisivulla että kansanäänestysliikkeen kotisivulla: www.kansanaanestys.fi

Pääministeri Matti Vanhanen torjui kansanäänestyksen käydessään kansan parissa Tampereella.

Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry

Mäkelänkatu 62 C (käynti A-rapun kautta)

00530 Helsinki

puh. (09) 682 3422

fax (09) 682 3544

sähköposti veu@co.inet.fi

pankki Sampo 800015-926663

puheenjohtaja Ulla Klötzer

puh./fax (09) 810 167

gsm 050 569 0967

sähköposti ullaklotzer@yahoo.com

pääsihteeri Jussi Lilja

gsm 0400 722 706

sähköposti jussi.lilja@iki.fi

toimistotyöntekijä Leena Brunberg

puh. (09) 682 3422

fax (09) 682 3544

sähköposti veu@co.inet.fi

Hallitus 2002-2003 varsinaiset ja varajäsenet

Ulla Klötzer, ESPOO (pj), Urho Kittilä, PÄLKÄNE (vpj), Lea Launokari, ESPOO, Thomas Wallgren, HELSINKI, Teijo Virolainen, RIIHIMÄKI, Arto Viitaniemi, JÄRVENPÄÄ, Stig Lång, VAASA, Leena Brunberg, HELSINKI, Mauri Nygård, ÖJA, Antti Miekkaavaara, VANTAA, Antti Eronen HELSINKI, Tanja Pelttari, VANTAA

Tutustu VEU:n nettisivuihin

VEU:n omat sivut ovat osoitteessa www.veu.fi. Sivuilta löytyy tietoa sekä ajankohtaisista asioista että menneistä tapahtumista. Sivuille on äskettäin lisätty mm. kaikki VEU:n puheenjohtajan kannanotot vuodesta 1995 alkaen.

VAIHTOEHTO

EU:lle- lehti 3/2004

Julkaisija:

Osoite:

Vaihtoehto EU:lle tiedotuskeskus ry

Mäkelänkatu 62 C

00520 Helsinki

Päätoimittaja:

Toimitus ja taitto:

Paino:

Ulla Klötzer

Hannu Oittinen

Kangasalan Lehtipaino Oy

Kangasala 2004

Faktoja nakissa

Jean-Luc Dehaene, ent. Belgian pääministeri ja EU-konventin varapuh.joht., Irish Times 2.6.2004

”Tiedämme, että yhdeksän kymmenestä ihmisestä eivät tule lukemaan perustuslakia ja tulevat äänestämään sen perusteella mitä poliitikot ja lehtimiehet sanovat. Mutta jos vastaus on ei, (kansanäänestyksessä) tullaan todennäköisesti äänestämään uudestaan, sillä vastaus on ehdottomasti oltava Kyllä

Leena Brunberg on VEU:n uusi toimistonhoitaja

Kesän toimistossamme työskennellyt Antti Eronen ryhtyi jatkaamaan opintojaan Joensuussa. VEU:n toimistonhoitajaksi palkattiin syyskuun alusta alkaen Leena Brunberg.

Leenalla on monipuolinen kokemus erilaisista järjestötehtävistä muun muassa ATTACissa ja viimeksi hän on työskennellyt Helsingin kaupungin kulttuuriasiakeskuksesta tuotantoassistenttina. Hän on myös VEU:n jäsen ja Antin tavoin liikkeemme hallituksessa.

Uusi toimistonhoitaja Leena Brunberg.

TILAA VEU:N TOIMISTOSTA

Toimistolla on saatavana VEU:n pamfletit: Perustuslaki, EU:n militarisoimisen päiväkirja ja Sosiaalinen alasajo.

10 hyvää syytä järjestää kansanäänestys

1. Kansalaisten tahto.
2. Vastaus EU:n legitimeettikriisiin.
3. Kansalaisten kiinnostus.
4. EU on muuttunut.
5. EU:n perustuslain valmistelu on ollut tärkeä etappi unionin historiassa.
6. Poliittinen keskustelu ja puolueiden linjaukset.
7. EU:n perustuslain valmistelukunta ja Euroopan parlamentti suosittelivat.
8. Monessa EU-maassa äänestetään.
9. Toimivallan siirrot Euroopan unionille.
10. Kansanäänestys olisi mahdollisuus.

VEU:n pääsihteeri Jussi Lilja:

EU koskettaa kunnallisvaaleissa

Kunnallisvaalit pidetään maassamme perinteisenä YK:n päivänä eli 24.10.2004. Monien mielestä niissä parhaiten päästään vaikuttamaan asioihin, jotka ovat itseämme lähinnä. Näin varmasti on.

Kokonaan toinen asia on, löytyykö vielä niitä valtuutettuja, jotka haluavat pitää kuntalaisten asiat omilla käsissään. Miksi eduskunnassa valtaa pitävät puolueet, jotka leikkaavat kuntien toimintamahdollisuuksia, ovat kunnallisvaaleissa niiden kiihkeimpiä puolustajia. Näin ainakin vaalien alla.

Mikä pakottaa näin toimimaan? Voiko puolue, joka valtaan päästyään uskollisesti noudattaa Euroopan unionin jäsenmailleen antamia talouspoliittisia ohjeita ja suoranaisia määräyksiä eduskunnassa ja hallituksessa, toteuttaa erilaista politiikkaa kuntatasolla?

Palvelut, elinkeinot ja päätösvalta uhattuina

Mitkä sitten ovat EU:n ”makrotaloudelle” asettamat tavoitteet? Lyhyt kertaus lienee paikallaan:

1. EU:n perustuslakiin useaan kohtaan kirjattu uusliberalistisen talouspolitiikan peruslähtökohta on julkisen sektorin supistaminen.

2. Tavoitteena on julkisten palveluiden kaupallistaminen, kilpailuttaminen ja yksityistäminen.

3. Uusi perustuslaki ei – päinvastaisista väitteistä huolimatta – turvaa kunnallista itsemääräämisoikeutta, kun kysymys on palveluista tai muusta kunnan yritys-toiminnasta.

4. Maaseudun elinkelpoisuus ja kunnalliset palvelut ovat uhattuina, koska EU uhkaa lopulta tuhota peruselinkeinot.

5. EU estää järkevän ja ihmisiä palvelevan kehitys- ja aluepolitiikan toteuttamisen.

Vaihtoehto EU:lle – kansanliike ei tue mitään poliittista puoluetta. Olemme itsenäinen kansanliike.

VEU:n pääsihteeri Jussi Lilja toivoo kunnallisvaaleissa olevan ehdokkaita, jotka haluavat tosissaan pitää kuntalaisten asiat kunnallisen päätösvalan piirissä. Kuntavaalit ovat nyt myös julkisten palvelujen EU-vaalit.

Mutta me osallistumme kunnallisvaaleihin ja keskusteluihin mikäli puolueilla on halua ja tahtoa näistä teemoista keskustella.

Tarvitaan kansanäänestys!

Pääministeri Vanhasen ja hallituspuolueiden mielestä perustuslaista ei tarvitse järjestää kansanäänestystä. Eduskunnan puhemies ja puoluejohtaja Paavo Lipponen esittää, että asiasta ei pitäisi enää edes keskustella. Samaan aikaan hän kuitenkin vaatii, että perustuslain sisällöstä keskusteltaisiin.

Tuntuu siltä, että se puheet ovatkin pelkkää tyhjäänpuhumista. Miksi keskustella asiasta, josta pieni poliittinen oligarkia on jo tehnyt päätöksen? Ei käy. Kyllä ihmisten

pitää olla osallisia itseään koskevissa asioissa.

Oppositiossa oleva kokoomus on Lipposen linjoilla. Mikä näitä puolueita yhdistää tässä asiassa? Kaikki kansanäänestystä vastustavat puolueet kannattavat perustuslakiesitystä. He pelkäävät kansalaisia. He pelkäävät, että kansa äänestää ”väärin”. He pelkäävät aiheellisesti!

Poliittisen eliitin ilmoituksen jälkeen on kansanäänestysvaatimus saanut uutta puhtia. Kansanäänestys onkin näillä näkymin ainoa mahdollisuus hylätä perustuslaki.

Me haluamme, että EU:n perustuslaista järjestetään kansanäänestys ja olemme sitä mieltä, että se on siinä hylättävä koska:

Me kannatamme lainsäädäntöä, jonka lähtökohtana on kansalais-

ten oma tahto ja tarve.

Me kannatamme omassa päätösvallassa olevia julkisia peruspalveluita.

Me kannatamme EU:n ylikansallisen toimivallan rajoittamista.

Me kannatamme globaalia yhteisvastuuta, emme keskinäistä kilpailua.

Me kannatamme kotimaisia elintarvikkeita ja lähituotantoa.

Me kannatamme sotilaallista liittoutumattomuutta.

Pyydä toimistolta adresseja tai ”imuroi” se VEU:n kotisivuilta: www.veu.fi. Allekirjoita kansanäänestysvaatimus netissä: www.kansanaanestys.fi tai www.veu.fi

Naisten Vaihtoehto EU:lle perustuslaista: Ei meidän nimissämme!

Suomen valtion johto aikoo ilmaista hyväksyntänsä EU:n epädemokraattisesti laaditulle perustuslakiluonnokselle allekirjoittamalla sen. Sopimuksen laatinut konventti teki tuhansittain muutosehdotuksia, jotka kaikki jätettiin huomiotta, ja niin pienen piirin valmisteleva ”perustuslaki” oli saneltu miljoonille EU-maiden kansalaisille.

Sopimuksen laillisuus on Suomessa asetettu kyseenalaiseksi julkisuudessa, mutta sen hyväksymiselle ei edes aiota hakea Suomessa kansalaisten tukea kansanäänestyksellä. Meidän mielestämme on monta syytä kyseenalaistaa kaavailtu perustuslaki, mutta erityisesti naisilla on syytä siihen.

Sangen laajasti eri maiden kansalaisliikkeiden ajattelua ja toimintaa koonneen Euroopan sosiaalifoorumin 2003 Naisten manifestissa varoitetaan, ettei asiakirjassa juuri mainita sukupuolten tasavertaisuutta ja että siinä turvallisuuden perustaksi on otettu aseellinen varustautuminen hyökkäysmielessä, eikä ponnastaminen rauhanomaiseen selkkausten ennalta ehkäisemiseen ja neuvotteluihin. EU:han suuntautuu yhteiseen puolustukseen läheisessä yhteistyössä Naton kanssa, mikä johtaa puuttumiseen toisten maiden sisäisiin asioihin.

Huomiota kiinnitettiin myös kristillisen perinnön vahvistamiseen, mikä osaltaan vie naisten oikeuksien kaventamiseen perhe- ja työelämässä. Kautta EU:n on jo tunnettu patkätöiden ja irtisanomisten yleistyminen ja nauttiin kohdistuva väkivalta.

Kaikkia, mutta erityisesti naisia, koskee lain läpäisevä ajatus markkinatalouden ja vapaan kilpailun ensisijaisuudesta. Tämä vie hyvinvointivaltion ja julkisten palvelujen romuttamiseen. Manifestissa tuomitaan myös maahan muuttajiin - ja erityisesti maahanmuuttajain - kohdistuva lainvastainen rankaisu- ja heitteillejättöpolitiikka.

Me vetoamme sen puolesta, että Suomi asettuu tukemaan aidon vapauden ja sukupuolten välisen tasa-arvon Eurooppaa, jossa vallitsevat jakamatomat sosiaaliset ja taloudelliset oikeudet. Se olisi myös aseidenriisuntaan suuntautuva, rauhaa ja solidaarisuutta arvostava Eurooppa. Ja se olisi maallisen vallan Eurooppa, joka ehkäisee uskonnollisen fanatismien kasvun ja sitoutuu ihmisoikeuksien kunnioittamiseen.

Meidän nimissämme ei Suomi lokakuun lopulla allekirjoita tuota kii-reesti ja epämääräisesti laadittua perustuslakiluonnosta, jonka laillisuus on epävarma ja joka johtaa maamme mukaan suurvaltojen sotilaallisiin seikkailuihin ja kurjistaa oloja maassamme.

Vielä on aikaa päättää toisin ja valita rauhan ja sosiaalisen kehityksen tie. Ensimmäinen askel sitä kohti on reilu kansanäänestys nyt käsitteilyssä olevasta perustuslain luonnoksesta: käykö se suomalaisten mielestä maallemme ja Euroopan unionille vai ei.

EU:n perustuslain luonnoksesta on järjestettävä kansanäänestys myös Suomessa!

Naisten Vaihtoehto EU:lle
Helsingissä 11.10.2004

Vivica Bandler oli VEU:n tukija

Ystävämme Vivica Bandler kuollut. Pitkän uran teatterimaailmassa tehnyt ohjaaja Vivica Bandler kuoli 30.7. Helsingissä. Hän oli kuollessaan 87-vuotias.

Vivica oli monipuolinen kulttuuripersoonana ja teki elämäntyönsä teatterin parissa.

Hän oli Lilla Teaternia johtajana ja ohjaajana vuosina 1955–1967. Ja teki sen jälkeen mittavan kansainvälisen uran teatteri- ja kulttuurimaailmassa. Vuonna 1999 Bandler sai akateemikon arvonimen.

Me Vaihtoehto EU:lle – liikkeessä menetimme Vivicassa eurooppalaisen persoonan, joka tuki liikettämme monin eri tavoin.

*****

Vuonna 1992 julkaistiin hänen yhdessä Carita Backströmin kanssa kirjoittamansa kirja ”Vastaaottaja tuntematon”. Ohessa ote kirjan luvusta ”Kuinka paratiisista pääsee pois?”

Teatteriohjaaja Vivica Bandler oli monipuolinen kulttuuripersoonana ja todellinen eurooppalainen. Niinpä hän vastusti EU:ta herrojen liikeyrityksenä.

“ Olen ollut eurooppalainen yli 70 vuotta. - Ja nyt tulee sitten EY. Minulle EY on pelkkä rikkaiden herrojen liikeyritys. Nähdessäni nämä entiset viholliset, Saksan ja Ranskan, käsi kädessä ja kohta

vielä yhteisellä armeijallakin varustettuina, tunnen pelkoa ja kauhua ja mietin, mihin muu Eurooppa joutuu.

Ranskassa puhuttiin 50-luvulla Euroopan yhtenäisyydestä, jolla vastustettaisiin liian suurta amerikkalaista vaikutusta; nyt on puolestaan kysymys vain markkinoista, siitä että niiden pitää saada toimia rauhassa. En tunne tarpeeksi hyvin taloustiedettä, mutta olen maanviljelijä ja olen sitä mieltä, että Pohjoismaiden ei pidä romuttaa maanviljelystään. En myöskään halua itseäni määrällävän sen paremmin Brysselistä kuin Pariisistakaan.

Nyt puhutaan siitä, että yksittäisten alueiden merkitys tulee tulevaisuudessa kasvamaan, ja tässä mielessä Pohjola onkin minusta suurenmoinen alue. Se voisi hyvinkin selviytyä itseksensä.

Kulttuurin alueellahan pohjoismainen yhteistyö ei ole mitään

uutta. Me olemme esiintyneet toistemme luona ja kuunnelleet toinen toisiamme – mutta silti yksikään meistä ei ole luopunut itsenäisyydestään. Minä uskon pienten maiden oikeuteen määrätä omista asioistaan – mikä ei tarkoita sitä, että kannattaisin nationalismia.

Mary Mandelinin äiti oli Pelastusarmeijan sotilas, ja hän puhui jatkuvasti lapsilleen siitä, kuinka tulee toimia, jotta pääsisi Paratiisiin. Kun Mary oli 5-vuotias, hän kysyi: ”Mutta äiti, miten sieltä pääsee pois?”

Nyt kaikki ovat matkalla EY:hyn, ja minä pohdin... “

Kirjoittanut Vivica Bandler yhteistyössä Carita Backströmin kanssa 1992, suomentanut Juha Siltanen

Kansanäänestysliike ja Mehr Demokratie bussikiertueella

Viime keväänä kävin Frankfurtissa European Referendum Campaignin ihmisiä tapaamassa. Siellä tutustuin Mehr Demokratie –liikkeen Ronald Pabstiin, joka oli puuhaamassa syksyksi kansanäänestysbussin matkaa Ruotsiin. Pohdimme mahdollisuuksia pyörähtää myös Suomessa. Kesällä puhuimme asiasta VEU:n aktiivien sekä kansanäänestyskampanjan väen kanssa ja lopputuloksena Suomen kansanäänestysliike päätti kutsua bussin vierailulle tukemaan kansanäänestysvaatimuksia EU:n perustuslaista.

Loppukesä ja pari ensimmäistä opiskeluvuokkoa sisälsivät rutkasti kiertueen järjestelyä. Kaikki käytännön murheet kuitenkin unohtuivat Turun Kauppatorilla perjantaina 10.9., kun saksalaisten ilmalla täytettävä EU-perustuslaki kohosi seitsemän metrin korkeuteensa. Toriyleisö kiinnostui ”patsaasta” ja näyttävästä bussista. Suomalaisia apuvoimia riitti, ja

nimiä kerättiin kansanäänestyksen puolesta noin 200. Useimmilta jututuille uskaltautuneilta ei löytynyt ymmärrystä unionin perustuslain viitoittamalle kehitysuunnalle. Illemmalla ajoimme VEU:n hallituksen jäsenen Urho Kittilän luo yöpymään. Vastaanotto oli lämmin ja hyvät yöunet tulivat tarpeeseen.

Lauantai-aamuna pystytimme perustuslain Tampereen Tammelan torille jo kello seitsemältä. Aloitimme kampanjoinnin heti miten. Nimiä keräsivät parhaansa mukaan myös bussilaiset Hedwig Thomalla ja Margarete Steinmüller. Puoli kymmeneltä lähdimme jututamaan torille saapunutta pääministeri Matti Vanhasta. Sekä minä että Ronald Pabst esitimme hänelle kansanäänestysliikkeen vaatimuksen ja perustelut kansanäänestyksen puolesta, mutta Vanhanen toisteli vanhaa puhettaan siitä, ettei perustuslaki mitään muuta.

Illalla kuskimme Klaus Milewskin ohjasi meidät takaisin Kittilän huostaan ja savusaunaan! Pabst

ja Steinmüllerkin uskaltautuivat kelpo löylyihin.

Sunnuntaina sataa aina, eikä Jyväskylä ollut poikkeus. Saavuttamme hieman myöhässä saimme silti Kävelykadulta satakunta nimeä ja minä hyppäsin pois remmistä. Bussi jatkoi Helsinkiin.

Maanantaina paljon mediaa oli saapunut eduskuntatalon eteen seuraamaan kansanäänestysliikkeiden ja puolueiden edustajien tapaamista. Erityisesti iltapäivän tapahtumassa Kiasman edessä taas kiinnostuneita ihmisiä riitti juttelemaan ja nimensä antamaan, vaikka suomalaisia aktiiveja ei ehtinyt mukaan yhtä runsaasti kuin aamulla.

Tiistai-aamuna bussi jatkoi Vieroon ja edelleen Latviaan. Suomeen jäi monta radio-, lehti- ja tv-juttua sekä tunne siitä, että kansanäänestyksen puolesta on syytä todella tehdä töitä.

Antti Eronen

Päätäjien ylimielisyys pakottaa vaatimaan kansanäänestystä

Kansanäänestyskiertueen ja Mehr Demokratie-bussin ollessa kiertueellaan Tampereen Tammelan torilla, vetoomuksen kansanäänestyksen järjestämiseksi EU:n perustuslaista allekirjoitti muiden muassa **Janne Järvinen**.

Aamukahvilla torilla ollut bändien äänitarkkailijana toimiva Järvinen on tarkkaillut myös EU-keskustelun ääniä.

– On tietysti kaksipiippuinen asia kysyä kansalta valtuutusta EU:n perustuslakiin. Ensinnäkin on vähän niitä, jotka jaksavat todella paneutua asiaan. Toiseksi valtaapitävät, Paavo Lipponen etunenässä, aikovat runnoa perustuslain läpi kaikesta huolimatta, pohtii Janne Järvinen.

EU tuonut rahan vapaan liikkumisen

Mutta ei Järvisen analyysi tähän pysähdy. Asia on suurempi kuin sille annetut raamit. Niinpä hän allekirjoittaa kansanäänestysvetoomuksen ja kannustaa teollaan muitakin tekemään samoin.

– Vaikka en usko demokratian toimivan – enkä koko demokratiaan – on kansanäänestystä EU:n perustuslaista vaadittava jo siksi, että päättäjämme ovat niin ylimielisiä suhteessa kansalaisiin.

Hän muistuttaa, että EU markkinoitiin meille työvoiman ja ihmisten vapaana liikkumisena. Vaikka rahan vapaasta liikkuvuudesta ei tuolloin puhuttu kuin sivulauseissa, siitä on kuitenkin tullut EU:n

Janne Järvinen vaatii kansanäänestystä EU:n perustuslaista. Hän ihmettelee päättäjien ylimielisyyttä sekä talouspoliittisten vaihtoehtojen puutetta. – Missä tulevaisuuden mallit ovat, hän kysyy.

näkyvin osa ihmisten elämässä.

– Poliittikka seuraa kiltisti perässä, ja isojen yritysten tekemisiä ei kontrolloi kukaan eikä mikään. Tämä passivoi ihmisiä ja saa heidät luopumaa toivosta.

Missä ovat talouden vaihtoehdot?

Kansainvälisestä politiikasta ja talouden malleista kiinnostunut Järvinen heittää haastetta myös tutkijoille, sillä hän kokee pysähtyneisyyden vaivaavan Suomea ja maailmaa laajemminkin.

– Missä ovat nykyisen talous-

mallin haastajat? Sosialismin romahtamisen jälkeen on tyydytty yhteen ainoaan malliin. 1700- ja 1800-luvuilla oli vielä vaihtoehtoisia malleja, mutta mitä on nyt. Missä tulevaisuuden mallit ovat, hän kyselee.

Janne Järvisen mukaan kokonaisia maita ja kansoja viedään nyt kuin pässiä narussa. Hän ei usko eurooppalaisen sodan uhkaan, eikä muutenkaan kannata EU:n syvempää integraatiota kohti liittoa. Siihen nykyinen perustuslakineen kuitenkin tähtää. Siksi kansalaisten on saatava sanoa sanansa siitä.

Tarvitaan rohkeaa kysenalaistamista

Vaikka EU usein pyritään esittämään USA:n vastapainona, on totuus Janne Järvisen mielestä toinen. Siksi hänen kritiikkinsä kohdistuu myös USA:n politiikkaa vastaan.

– USA on demokratian kehitysmaa, jonka vaaleihin pitäisi lähettää vaalitarkkailijoita Euroopasta. Pitäisi olla rohkeutta kyseenalaistaa demokratian ja USA:n välistä suhdetta, sanoo Janne Järvinen.

Ehkäpä se avaisi silmiä arvioimaan kriittisesti myös EU:n ja

Pääministeri torjui kansanäänestyksen kansan kysyessä

Kansanäänestysbussin kanssa yhtä aikaa Tampereella vierailut pääministeri **Matti Vanhanen** torjui edelleen kansanäänestyksen EU:n perustuslaista.

Kielteisen kantansa Vanhanen vahvisti suomalaisen **Antti Eronen** ja saksalaisen **Ronald Pabstin** tivatesa asiaa häneltä toritilaisuudessa Tampereella.

MUTTA ÄLÄ ALISTU, VAAN:

VAADI

Euroopan unionille valmistellaan perustuslakia. Se on merkittävä muutos EU:n kehityksessä. Toteutuessaan perustuslaki ylittäisi Suomen perustuslain.

Perustuslakia valmistelleen konventin jäsenistä 94% vaatii kansanäänestyksen järjestämistä kaikissa jäsenmaissa. Äänestys järjestetään jo useassa EU-maassa.

Suomalaistenkin on saatava sanoa mielipiteensä. Allekirjoita vetoamus kansanäänestyksen puolesta!

www.kansanaanestys.fi
www.veu.fi

KANSANÄÄNESTYS

Suomen välistä suhdetta. Sitä tavoitetta edistäisi myös Janne Järvisen vaatima kansanäänestys EU:n perustuslaista.

Teksti ja kuvat:
Hannu Oittinen

Tulosta 10 hyvää syytä järjestää kansanäänestys EU:n perustuslaista -esite:
www.kansanaanestys.fi
esite.pdf (2.1M)

EU:N PERUSTUSLAKI ON SUOMEN MAATALOUDEN KOHTALONKYSYMYS

Suomi on ollut kohta kymmenen vuotta EU:n täysivaltainen jäsen. Edustajamme ovat istuneet niissä pöydissä, joissa päätökset tehdään maailmaa, maanosamme, Suomea ja jokaista kansalaista koskevista asioista.

Itsenäisen kansallisvaltio Suomen ja sen tavallisten kansalaisten kannalta ”kyyti on ollut kylmää”. Suurimpina menettäjinä ovat olleet maaseutu, syrjäiset seudut ja maatalousyrittäjät.

Alkutuotanto kielletään Suomessa?

Aiheeseen tähän kirjoitukseen sain lukemalla uudestaan 28.4.2004 Suomenmaa-lehdessä olleen julkisoikeuden professorin Ilpo Paason kirjoituksen. Tuossa kirjoituksessa Paaso kiteytti sanomansa ytimen seuraavasti: ”Kansallisvaltio Suomella ei ole juridisia mahdollisuuksia estää EU:ta tekemästä päätöstä, joka kieltäisi oman ruoan alkutuotannon Suomessa”.

EU voisi perustella päätöstä sillä, että yhtenäisellä talusalueella ei ole järkevää viljellä kolkassa, jossa suhteellisen edun nimissä sen tuottaminen on epätaloudellista. Lisäperusteluna voisi olla, että ylituotanto on muutenkin EU:n maatalousongelmista suurimpia. EU-komission esitys sokerijuurikkaanviljelyn lopettamisesta

Tällä auralla Urho Kittilä aloitti maanviljelyn Suomessa. Nyt EU:n ja WTO:n suunnitelmissa on lopettaa koko alkutuotanto EU-Suomessa. - On huolestuttavaa, että Suomi on luovuttanut päätösvaltansa elintarvikehuollossa ylikansallisen päätöksenteon alle, kirjoittaa Kittilä VEU-lehdelle laatimassaan kirjoituksessa.

epäedullisilla alueilla on tästä ajattelusta hyvä esimerkki. Jos voidaan lopettaa yhden kasvin tuotanto, voidaan lopettaa toisenkin. Juridisesti asia on sama.

On huolestuttavaa, että Suomi on luovuttanut päätösvaltansa ylikansallisen päätöksenteon alle näinkin oleellisissa perusasiassa, kuin oma elintarvikehuolto. Hallitus ja päättävä eliitti ovat vapaaehtoisesti luovuttaneet mahdollisuutensa suojella kansalaisiaan kovan paikan tullen.

WTO lyö lisää löylyä EU-kiukaalle

Merkkejä tulevasta ongelmista on paljon.

1. Kasvun hiipuminen EU:n ydinalueilla tulee aiheuttamaan lisääntyvää eripuraa ja itsekkyyttä jäsenvaltioiden kesken. EU:n laajeneminen tulee vain lisäämään näitä ongelmia. Unelma yhtenäisestä yhteen hiileen puhaltavasta Euroopasta on ja jää haaveeksi.

2. Maailman kauppajärjestön

(WTO) ajama maailmanlaajuinen vapaakauppa tulee ulottumaan myös elintarvikkeisiin ja lisäämään kilpailua. Maailmanmarkkinahinnat jatkavat laskuaan ja paineet luonnonolosuhteiltaan epäedullisten alueiden tuotannon kurjistumisesta kasvavat. Ydinalueet pärjäävät, reuna-alueet köyhtyvät. Tämä keskittymiskehitys on lainalaisuus.

3. Jättivaltiot Kiina, Intia, Brasilia, Venäjä ym. tulevat nousemaan ja ottamaan kasvullaan maailman rajallisista resursseista kasvavan

osan. Tämä merkitsee vääjäämättä sitä, että kehittyneet maailmat menettäjien osassa. Näin on jo ollutkin jonkin aikaa. Vaikka BKT:llä mitaten kasvua on vielä ollutkin, se on mennyt rikkaimmalle kymmenykselle. Yhdysvalloissakin jo keskiluokka alkaa olla menettäjien osassa.

Hallitus ja MTK Titanicin peräsimessä

Sinisilmäinen ja hyväuskoinen valtaeliittimme kilpailee vielä Titanicin matkustajien tavoin aurinkotuolien paikoista huomaamatta sitä, että laiva on suoralla kurssilla kohti jäävuorta.

MTK ja viljelijäväestö on ollut nöyrä, hiljainen ja hyvä sopeutuja. Lillukanvarsista on taisteltu urheasti ja jokaisen taistelun jälkeen on katsottu, paljonko hävittiin ja todetaan sitten, että ”tämän kansa pystytään elämään”.

Kansanäänestysasiassa EU:n perustuslaista MTK ei ole ottanut mitään kantaa. Se ihmetyttää, sillä kansanäänestys antaisi todellisen mahdollisuuden keskusteluun siitä, mitä tuleva perustuslaki pitää sisällään. Tai sitten juuri sen takia kansanäänestystä ei halutakaan.

Urho Kittilä
Pälkäne

Ilman kansanäänestystä EU:n perustuslain onkin vaikeaa ilmentää kansalaisten tahtoa, kuten sen ensimmäisessä artiklassa todetaan:

”Tällä perustuslailla, joka ilmentää Euroopan kansalaisten ja valtioiden tahtoa rakentaa tulevaisuutta yhdessä, perustetaan Euroopan unioni, jolle jäsenvaltiot antavat toimivaltaa yhteisten tavoitteidensa saavuttamiseksi. Unioni sovittaa yhteen jäsenvaltioiden politiikat, joilla pyritään saavuttamaan nämä tavoitteet, ja käyttää yhteisönä jäsenvaltioiden sille antamaa toimivaltaa.” (I-1 artikla).

EU:n perustuslaillinen sopimus muuttaa unionin luonnetta kiistatta. Perustuslaki muuttaa toimielinten valtasuhteita, jäsenmaiden edustusta komissiossa, päätöksentekomenettelyä unionin sisällä. Perustuslaillisen sopimuksen mukaan EU:sta tulee oikeushenkilö ja sen pohjalta perustetaan yhteinen puolustus ja ulkoministeri.

Unioni on myös muuttumassa maatalous- ja kauppapolitiikan sarjoilla joilla on selviä vaikutuksia hyvinvointivaltion perusteisiin. Perustuslaki vahvistaa kaiken kaikkiaan ylikansallisen unionin asemaa suhteessa jäsenvaltioihin. Artiklan I-6 mukaan:

”Tämä perustuslaki sekä lainsäädäntö, jota unionin toimielimet antavat käyttäessään sille annettua toimivaltaa, ovat ensisijaisia jäsenvaltioiden oikeuteen nähden.”

Aiheesta ei ole kuitenkaan käyty poliittista keskustelua esi-

Kysymys voi olla hyvin yksinkertaisesti: Hyväksytäänkö EU:n perustuslaki? (1) kyllä (2) ei

merkiksi eduskuntavaalien tai europarlamenttivaalien yhteydessä.

***

Kansanäänestys Suomessa voi olla periaatteessa vain neuvonantava. Lopullisen päätöksen tekee aina eduskunta, joskin kansanäänestyksen tulosta voidaan pitää käytännön poliittisena sitovana. Kansalaisilta voidaan kysyä yksinkertaisesti, äänestäisivätkö he esitetyn sopimustekstin puolesta vai sitä vastaan.

Kun EU:n perustuslaki tulee aikanaan eduskunnan käsittelyyn, voi käydä niin, että sopimusta ei voida hyväksyä ilman perustuslaillista käsittelyjärjestystä. Silloin sopimuksen ratifiointi vaatisi eduskunnan nopeutetussa käsittelyssä 5/6 enemmistön.

Näin laajaa yksimielisyyttä tuskin kuitenkaan saavutettaisiin. Toisaalta sopimus voitaisiin alistaa kahden eri eduskunnan käsittelyyn 2/3 enemmistöllä. Samalla eduskuntavaalien alla 2007 olisi

mahdollisuus synnyttää keskustelua EU:n tulevaisuudesta laajemminkin. Tässä tilanteessa neuvonantava kansanäänestys olisi mahdollisuus, jonka avulla tilanteesta päästäisiin eteenpäin.

Kansanäänestyksen vastustajat pelkäävät, että kansalaiset hylkisivät perustuslain. Jos perustuslaki ei keskeisellä tavalla muuta unionin luonnetta, kuten kansanäänestyksen vastustajat ovat puhuneet, ei pitäisi olla pelkoa perustuslain hylkäämisestäkään. Mah-

dollisen perustuslain hylkäämisen jälkeen vanhat sopimukset ovat edelleen voimassa. Kansanäänestyksessä on kysymys siitä, mitä unionin kansalaiset ajattelevat integraation tulevaisuudesta.

Kansanäänestystä ei voida vastustaa siksi, että kansaa rasitettaisiin turhaan. Tämä on sama asia kun kielletäisiin kansanvalta. Demokratia ei perustu pakkoon vaan siihen, että kansalaisilla on mahdollisuus ilmaista oma tahtonsa.

EU:n perustuslain yleinen hyväksyttävyyttä tai epäoikeudenmukaisuus voitaisiin testata koko unionissa toteutettavalla kansanäänestyksellä. Jos ei kannata kansanäänestystä tässä asiassa, pitäisi kysyä, kannattaako yleistä äänioikeutta tai demokratiaa ylipäätään.

***

Kansanäänestyksen vaatimuksessa ei lopulta ole kysymys siitä, onko sille olemassa juridista tarvetta. Kysymys ei pelkisty myöskään siihen, halutaanko nykyistä integraatiota vastustaa tai syventää. Kysymys on pikemminkin siitä, että kansalaisilla pitää olla mahdollisuus ilmaista oma kantansa eurooppalaisesta integraatiosta, sen muodoista ja suunnasta. Kansanäänestyksen keskeinen merkitys on se, että siinä toteutuu kansalaisten suvereniteetti.

Leo Stranius
hallintotieteilijä

Kansanäänestystoimikunta
puheenjohtaja, Maan ystävät

Aikooko pääministeri rikkoa perustuslakia?

Pääministeri Matti Vanhasen mielestä EU:n perustuslaki ei tuo merkittäviä muutoksia suhteeseemme EU:hun. Tämä tulkinta osoittaa, että hän ei uskalla kertoa totuutta.

Pelkääntäen artikkelit I.6 Unionin oikeushenkilöydestä, artikla I.10 perustuslain ensisijaisuudesta jäsenvaltioiden lainsäädäntöön nähden sekä artikla I.11 yhteisestä puolustuspolitiikasta osoittavat, että Unionin luonne muuttuu ratkaisevalla tavalla, ja että on kyse Suomen perustuslain osittaisesta kumoamisesta.

Suomen perustuslain 2. pykälässä sanotaan, että "Valtiovalta Suomessa kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville koontunut eduskunta".

Viime eduskuntavaaleissa ei käyty minkäänlaista keskustelua EU:n perustuslaista. Istuvaa eduskuntaa ei siis ole valittu tekemään päätöstä tästä asiasta.

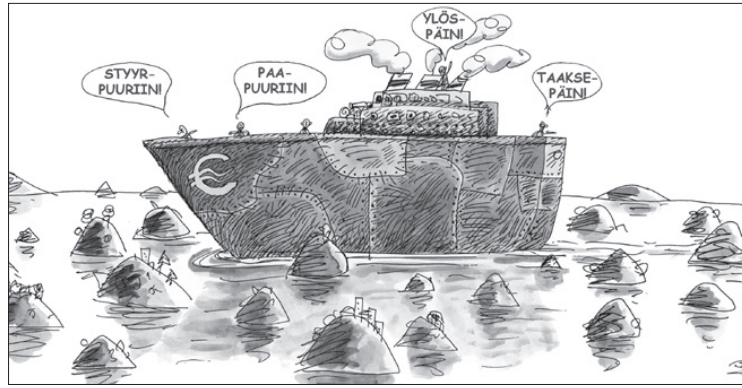
Suomen perustuslaissa on myös säädetty, että "Ehdotus perustuslain säätämisestä, muuttamisesta tai kumoamisesta taikka perustuslakiin tehtävästä rajatusta

poikkeuksesta on toisessa käsittelyssä äänten enemmistöllä hyväksyttävä lepäämään ensimmäisiin eduskuntavaalien jälkeisiin valtiopäiviin" tai "Ehdotus voidaan julistaa kiireelliseksi päätöksellä, jota on kannattanut vähintään viisi kuudesosaa annetuista äänistä."

Pääministeri Vanhanen on selvästi kävellyt kansalaistensa yli perustuslakiasiansa. Jää nähtäväksi, aikooko hän myös rikkoa

Suomen perustuslakia hyväksyttämällä EU:n perustuslain Suomen perustuslain vastaisesti.

Yli 70 % EU:n kansalaisista, myös selvä enemmistö suomalaisista, toivoo kansanäänestystä EU:n perustuslaista. Ainakin kymmenessä jäsenmaassa kansanvalta toteutuu tässä asiassa. On häpeällistä ja surullista, ettei Suomi kuulu näiden joukkoon.

Piirros: Robert Nyberg

Suomen johtavat poliitikot- etunenässä pääministeri Matti Vanhanen - torjuvat kansanäänestyksen EU:n perustuslaista. Yli 70 % EU:n kansalaisista, myös selvä enemmistö suomalaisista, toivoo kansanäänestystä EU:n perustuslaista. Hallitus seilaa vaarallisilla vesillä.

Sopimus atomienergiayhteistyöstä, Euratom -sopimus, allekirjoitettiin vuonna 1957. Vuonna 1965 allekirjoitettiin Sulautumis-sopimus, jolloin sopimus hiili- ja teräsyhteistyöstä, talousyhteistyöstä sekä atomienergiayhteistyöstä yhdistettiin Euroopan yhteisöksi (EY). Euratomista tuli yksi EY:n kolmesta perusyhteisöstä.

EU:n perustuslakiesitykseen Euratom ei kuulu, vaan sillä on itsenäinen asema perustuslain rinnalla. EU on rakentunut kahdeksaan eri sopimukseen sekä kaikkien jäsenmaiden jäsenyys-sopimukseen. EU:n perustuslaki korvaa kaikki nämä sopimukset - paitsi Euratom - sopimuksen.

Kaikki jäsenmaat ovat allekirjoittaneet Euratom -sopimuksen vaikka moni jäsenmaa ei tuota energiaa atomivoimalla. Nykyisistä EU-jäsenmaista (25) kymmenellä jäsenmaalla ei ole ydinvoimaa (Tanska, Irlanti, Kreikka, Italia, Luxemburg, Portugali, Itävalta, Viro, Latvia, Malta). Sen lisäksi viidessä jäsenmaassa on päätetty luopua ydinvoimasta; Ruotsi, Saksa, Belgia, Hollanti sekä Espanja, jossa pääministeri Jose Luis Zapatero vahvisti Espanjan päätöksen luopua ydinvoimasta vanhoissaan virkavalansa Madridissa 15.4.04.

Euratom sopimuksen 1. artiklassa sanotaan: "Yhteisön päämääränä on toteuttamalla ydinteollisuuden nopeaa rakentamista ja kasvua varten tarvittavat edellytykset myötävaikuttaa elintason nousuun jäsenvaltioissa ja yhteisön kehittämiseen muiden maiden kanssa."

Syyskuussa 2003 EU-parlamentti kehotti EU-maiden johtajia korjailleen tarkastelemaan Euratom -sopimusta perustuslakiproessin yhteydessä. Merkittävä määrä ar-

vostettuja ympäristöjärjestöjä ympäri Eurooppaa vetosi myös sopimuksen hylkäämisen puolesta, koska se yksipuolisesti suosii atomivoiman taloudellista tukemista ja edistämistä.

Francois Lamoureux, EU-komission energia- ja kuljetusosaston pääjohtaja puhui suorasanaisesti Euratomista Pariisissa 21.6. Hän sanoi, että Euratomin liittäminen EU:n perustuslakiin on oma sopimuksena "kaikkine, sekä van-

hentuneine että edistyksellisine näkökohtineen, luo raamit atomivoiman tulevaisuudelle Euroopassa". (Nucleonics Week 24.6.04) Saksa, Itävalta ja Irlanti vaativat kokonaan siitä luopumista. Näin ei kuitenkaan tehty.

Näiden maiden ainoa saavutus EU:n perustuslakiproessin oli, että EU:n johtajat perustuslakihuippukokouksessa hyväksyivät julistuksen erityisen konferenssin pitämisestä Euratom -sopimukses-

VEU:n puheenjohtaja Ulla Klötzer Eurooppalainen vai pohjoismainen yhteistyö?

Kansallisvaltiot koostuvat vakaista, pitkään kestävästä ihmisten kehittämistä yhteiskunnista, joissa historia, kieli, kulttuuri ja yhteiskunnallinen näkemys muodostavat pitkälti yhteisen perustan. Tästä kehittyy se solidaarisuus, se yhteenkuuluvuus ja ne yhteiset arvot, perinteet ja intressit, jotka erottavat kansat toisistaan.

Tällaisesta yhteiskunnasta löytyy yhteistä tahtoa ylittää henkilökohtaisia näkemyksiä ja sosiaalisia eroja, jotta poliittinen päätöksenteko voisi toimia enemmistöpäätösten pohjalta ja jotta kansalta löytyisi yhteistä tahtoa totella yhteisen hallituksen määräyksiä. Tällainen ihmisten yhteenkuuluvuus, "demos", edustaa kollektiivista "mehenkeä" ja muodostaa perustan itsemääräämiselle ja tasavallan suveriniteetille.

Euroopan Unionissa tällainen yhteiskunnallinen yhteenkuuluvuus, "me-henki", puuttuu lähes täysin. EU:ta ei ole luotu alhaalta ylöspäin kansan enemmistön yhteiskunnallisen näkemyksen pohjalta, vaan pelkääntäen ylhäältä käsin poliittisen, taloudellisen ja byrokraattisen valtaeliitin ehdoilla.

Pohjoismaita yhdistävät monet yhteiset perinteet, arvot, samankaltaiset kulttuuritaustat, maailmankatsomus ja - lukuun ottamatta Suomea - kielten sukulaisuus. Tämä on mahdollistanut yhteisiä kannanottoja erilaisilla kansanvälisillä foorumeilla ja myöskin yhteisiä linjanvetoja lähinnä pohjoismaita koskevassa politiikassa. Pohjoismaat ovat onnistuneet kehittämään hajautettua yhteistyötä lähes kaikilla yhteiskunnan tasoilla.

Pohjoismaiden yhteisillä elimillä, kuten Pohjoismaiden Neuvostolla (perustettu 1952) ja Pohjoismaiden Ministerineuvostolla (perustettu 1971) ei ole ylikansallista valtaa pakottaa yksittäisiä maita hyväksymään tiettyjä päätöksiä: Integraation voima on sen sijaan perustunut erilaisiin selvityksiin ja tutkimuksiin, yhteisten päätösten valmisteluun yhteisymmärryksen ja yhteisten arvojen pohjalta sekä kansalaisyhteiskunnan eri aktiviteettien tukemiseen

Tätä metodia käyttäen on kehitetty pohjoismainen työmarkkinaunioni, sopimus sosiaalialoista, pohjoismainen passiunioni, kielisopimus, Nordplus -vaihto-opiskeluohjelma sekä koko sarja kulttuuripoliittisia yhteistyömuotoja, kuten Nordisk Filmfond. Tähän ei ole tarvittu yhteistä perustuslakia.

Suoria & käyriä

Suurkapitalistit ykskantaan EU:n perustuslaista: Mikään ei todellakaan muutu, ainahan me olemme maattamme myyneet.

Kokoomuksen Alexander "Minä" Stubb:

Jos äänestys tulee, Minä voisin hoitaa sen yksin. Vain Minä olen lukenut lain kannesta kanteen. Minä...

Yhdistetty terva- ja kurkkudirektiivi sorvattiin EU:ssa lopulta:

Kurkkua ei saa tervata, eikä savolaisvenettä kantaa ruokapöytä.

EU uudistaa tiemerkinnot perusteellisesti:

Oikealta ohittaminen tulee pakolliseksi.

EU:n perustuslain koko kuva: Ihmistä suurempi

EU on vahvasti ankkuroitu atomivoimaan Euratom-sopimuksella

ta myöhemmin. Jää kuitenkin nähtäväksi pidetäänkö uutta konferenssia asiasta, koska erityisen Hallitusten välisen Konferenssin HVK:n koollekutsuminen vaatii EU-jäsenmaiden määränemistön taakseen.

Euratomin asema itsenäisenä oikeudellisesti sitovana sopimuksena antaa kuitenkin paremmat mahdollisuudet jatkaa taistelua sopimuksen kumoamisesta tai muuttamisesta, kuin jos se olisi sisällytetty itse perustuslakiin.

Ongelmaksi niiden maiden kohdalla, jotka eivät tuota energiaa atomivoimalla tai jotka ovat luopumassa atomivoimasta, tulee varmasti se tosiasia, että Euratomin jäsenenä he joutuvat osallistumaan sen rahoittamiseen.

Vuodesta 2002 alkaen on keskusteltu mm. EU-komissiossa Euratomin lainakaton nostamisesta 2 miljardilla eurolla. Asia ei ole vielä edennyt ministerineuvostossa. Siitä ei ole keskusteltu vuoden 2003 jälkeen, mutta se ei tarkoita että asia olisi unohdettu. On huhuttu, että sekä Suomi että Ranska ovat näiden lainarahojen perään uusien atomivoimalahankkeidensa rahoittamiseksi.

Lähitulevaisuudessa on odotettavissa, että Euratom osallistuu ainakin Keski- ja Itä-Eurooppaan suunniteltujen atomivoimaloiden rakentamiseen ja vanhojen voimaloiden korjaamiseen.

Ja tietenkin on EU-komissio myös siunannut Suomen EPR-projektin. Kesäkuun alussa EU-komissio ilmoitti Suomen hallitukselle, että se puoltaa Suomen uuden atomivoimalan rakentamista. Se on ensimmäinen atomivoimalatilaus, joka on tehty Euroopan Unionissa yli kymmeneen vuoteen, kerrottiin EU-komissiosta.

SUOMI JA EU:N MILITARISOINTI

Euroopan unionin perustuslakiesitys on viimeistelyvaiheessa. Erityisen huolestuneena rauhan- tahtoiset ihmiset ovat seuranneet sitä intoa, jolla Suomenkin päättäjät ovat olleet rakentamassa Euroopan unionista myös sotilasliittoa.

Häveliästä militarisointia

Sotilasliitosta ei ääneen puhuta, koska se ei saa vastakaikua kansalaisilta, mutta asiallisesti ottaen tästä on kyse. Vai miksi nimitetään järjestelyä, jossa useat eri valtiot päättävät yhteisestä puolustuksesta? Perustuslaki vaatii myös jäsenmaita "asteittain parantamaan sotilaallisia voimavarojaan".

Perustuslakiesityksen sotilaallisessa toimeksiannossa puhutaan taistelujoukkojen muodostamisesta EU:n käyttöön. Häveliästä meidän päättäjämme toimivat, kuten puolustusministeri Seppo Kääriäinen, joka omien sanojensa mukaan "mieluummin puhuisi kriisinhallintajoukoista". Niin varmaan.

Jotkut ovat sitten keksineet käyttää termiä nopean toiminnan valmiusjoukot. Kaikesta tästä havaitaan, kuinka tärkeää joillekin on välttää mielikuva sotilaallisesta toiminnasta ja EU:n militarisoimista, josta kuitenkin on kysymys.

Suomi ja muutkin EU:n jäsenmaat ovat jo ottaneet asiassa askeleen ennen perustuslain loppulista hyväksymistä, kun Suomi

ilmoitti hyväksyvänsä EU:n perustuslain mukaisen keskinäisen turvalausekkeen. Nyt nähtävästi kiirehditään rauhanturvainmuutosta, joka sallisi suomalaiset taistelujoukot ja niiden toiminnan kaikkialla maailmassa myös ilman YK:n tai ETY -järjestön nimenomaista mandaattia.

Tässä valossa keskustelu Suomen liittoutumattomuudesta alkaa tuntua varsin akateemiselta. Mistä täydellinen suunnan muutos turvallisuuspolitiikassa johtuu? On tietysti kysyttävä; onko meihin kohdistunut joku uusi uhka, jota vastaan pitää suojautua?

EU:n militarisoimista perustellaan miltei sanasta sanaan samoilla perusteilla, joilla USA perusteli Naton toiminnan laajentamista puolustusliitosta maailman poliisiksi. Terrorismin vastainen taistelu on ollut sitten valikoivaa väkivaltaa omien poliittisten tai kaupallisten intressien mukaan.

Irakin sota on osoittanut kouriintuntuvasti, mihin kaikkeen terrorismin vastainen sota oikeuttaa. Joidenkin mielestä USA ja Israel harjoittavat toimintaa, joka on silkkää valtioterrorismia.

Natoon liittymistä kannatetaan myös siksi, että siitä kuvitellaan muodostuvan "eurooppalainen" vastapaino USA:lle. Todistellaan, miten Nato ei pystynyt päättämään osallistumisesta sotatoimiin koska Ranska ja Saksa etunenässä sitä

vastustivat.

Mielestäni on vastuutonta kuvitella, että Nato nyt tai tulevaisuudessa voisi tehdä päätöksiä, jotka olisivat USA:n linjan vastaisia! Ranska ja Saksa eivät ole sitä edes yrittäneet.

Masentavaa on, että aseisiin perustuva turvallisuuspolitiikka on ainoa, josta edes keskustellaan. Suomen pitäisi olla edelläkävijänä aktiivisen puolueettomuus- ja liittoutumattomuuspolitiikan kehittäjänä.

Oma käsitykseni on, ettei aseilla voi ratkaista ongelmia. Rauhanturvallakia ei saa muuttaa, ja suomalaisia sotilaita saa lähettää taistelu- tehtäviin ja rauhanturvatehtäviin ainoastaan YK:n tai ETY -järjestön valtuuttamana.

Kansa ei tue liittoutumista

EU:n perustuslaista annetaan sellainen kuva, että sen tuomat muutokset ovat vähäisiä. Sillä perusteella tyrmätään myös vaatimukset sen alistamisesta kansanäänestykseen. Kansalaiset vastustavat Suomen sotilaallista liittoutumista. Päättäjät eivät tunnu tästä mielipiteestä piittaavan. Pelkästään siksi kansanäänestys on välttämätön.

Jussi Lilja
VEU:n pääsihteeri

EU:n palveludirektiivi jättää laadun lähtömaan armoille

VEU:n pääsihteeri **Juhani Lilja** muistuttaa, että aivan alusta alkaen on EU toistuvasti vaatinut jäsenmaitaan, myös Suomea supistamaan julkista sektoriaan. Siitä johtuu meilläkin into alentaa valtion perimiä veroja vaikka väkisin.

— Supistamalla julkista sektoria eri tavoin kilpailuttamalla, yksityistämällä ja kaupallistamalla palveluita tai myymällä pois tuottavia yhtiöitä "tehdään tilaa" yksityiselle sektorille. Asia on monesti kuorutettu erilaisilla usein perättömiksi todetuilla väitteillä yksityisen sektorin kyvystä hoitaa paremmin palveluita. Kaiken takana on kuitenkin raaka bisnes ja voitontavoittelu, Lilja toteaa.

Hänestä on surkuhupaisaa, että tämä monissa tapauksissa on siten johtanut kansainvälisten suuryhtiöiden invasioihin, jolloin ne ovat voineet dominoida eri tavoin palvelumarkkinoitakin. Kuvaavaa kehitykselle on, miten

EU:n johtaelimet ovat 1990-luvun lopulta kehuneet Suomen talouskehitystä ja erityisesti sen kilpailulle herkkiä palveluita.

Pääsihteeri Lilja mainitsee, että EU:ssa on tällä hetkellä ainakin kaksi hanketta, jotka vaikuttavat aivan käytännössä kuntien toimintaan.

— Toinen on valmisteilla oleva palveludirektiivi, joka on tarkoitettu ohjaamaan palvelukauppaa. Direktiivin tavoitteena on luoda palveluiden sisämarkkinat, ja sen oleellinen elementti on oikeastaan kaiken mahdollisen kaupallistaminen, Lilja sanoo.

Hän katsoo, että jos tämä palveludirektiivi tulisi esitetyssä muodossa voimaan, se merkitsisi melkoista mullistusta nykyiseenkin tilanteeseen.

— Tämä direktiivi perustuu ns. lähtömaaperiaatteelle, eli vietäessä palveluja EU-maasta toiseen, yritykset noudattavat lähtömaan säädök-

siä. Vastaanottajamaa ei ehdottomasti saa asettaa lisävaatimuksia, ja kaiken lisäksi valvonta on lähtömaan viranomaisen käsissä, Lilja selostaa ja jatkaa:

— Mitään dokumentteja tai selvityksiä esimerkiksi mahdollisesti lähetettyjen työntekijöiden työsuhteen ehdoista tai vakuutuksista tai muista vastaavista ei tarvitse olla nähtävillä. Käytännössä se merkitsee esimerkiksi nyt Rakenusliiton suorittaman työmaavalvonnan loppua, Lilja huomauttaa.

Toistaiseksi direktiivin ulkopuolelle jäisivät vain kunnan itse tuottamat palvelut, joten Liljan mielestä paljon harrastettu väite, jonka mukaan on sama, kuka palvelut tuottaa, kunhan valvonta säilyy kunnalla, on tässäkin valossa tavattoman vaarallinen.

Lyhennelmä Tiedonantajassa 1.10.04 julkaistuista Thomas Micklinin tekemästä Juhani Liljan haastattelusta.

Kansanäänestyskampanja jatkuu toreilla tai netissä

Kun Vaihtoehto EU:lle -kansanliike perustettiin, sen tärkeimpänä tavoitteena oli kampanjoida Suomen Euroopan unionin jäsenyyttä vastaan. Nyt jos koskaan on taas aika toimia!

Euroopan unionille on kirjoitettu perustuslaki ja valtioiden päämiehet ja -naiset ovat sen hyväksyneet. Sen merkitystä Suomelle voidaan perustellusti verta- taa unioniin liittymiseen.

Toteutuessaan EU:n perustuslaki ylittää Suomen perustuslain sekä muut lait. Sen keskeisenä sisältönä on vallansiirto EU:n toimielimille useimmilla poliitiikan aloilla. Perustuslakitekstin mukaan se ilmentää Euroopan kansalaisten tahtoa. Nyt tämä laki koetetaan "myydä" myös suomalaisille.

Useissa Euroopan maissa järjestetään kansanäänestys perustuslain hyväksymisestä. Suomen hallitus ei näillä näkymin aio

suoda tätä mahdollisuutta kansalaisille.

Perustelut ovat mm., ettei tilanne ole oleellisesti muuttunut siitä, kun Suomi liittyi Euroopan unioniin. Oletko samaa mieltä?

Vaihtoehto EU:lle kerää osana kansanäänestysliikettä nimiä kansanäänestyksen puolesta. Vielä ehdit auttaa nimenkeruussa! Adressin voi tulostaa nettisivulta www.kansanäänestys.fi tai VEU:n nettisivuilta www.veu.fi.

Listat voi kerätä itse kaduilla ja tapahtumissa, ystävilta ja tuttavilta, tai viedä esimerkiksi paikalliseen kirjastoon esille ja tarkastaa säännöllisesti. Jos sinulla ei ole mahdollisuutta tulostaa listoja, voimme myös lähettää niitä ja muuta kansanäänestysmateriaalia sinulle postitse.

Käy siis internetissä katsomassa www.kansanaanestys.fi ja www.veu.fi!

Kansanäänestyskampanja vetoaa puolueisiin:

Eduskunnan ratkaistava kansanäänestyksen tarve

Kolmen koplä eli pääministeri **Matti Vanhanen** (kesk), valtiovarainministeri **Antti Kalliomäki** (sd) sekä ympäristöministeri **Jan-Erik Enestam** (rkp) päättivät, että EU:n perustuslakiehdotuksesta ei järjestetä kansanäänestystä.

Tämä kanta on sittemmin hyväksytty laajasti hallituspuolueiden ja kokoomuksen keskuudessa, vaikka se on vastoin ennakkolupauksia päättää asiasta laajajohjaisen käsittelyn jälkeen.

Eduskuntapuolueista vihreät ja vasemmistoliitto vaativat edelleen kansanäänestystä, samoin monet eduskunnan ulkopuoliset puolueet, kansalaisjärjestöt sekä kansanäänestysliike.

"Tärkeäksi muodostunut kysymystä ei tulisi haudata vain siksi, että hallituksen kolme avainministeriä eivät kallistuneet kansanäänestyksen kannalle", laajajohjaisen liikkeen edustajat vaativat, "Eduskunnalle on annettava mahdollisuus harkita asiaa valiokuntien asiantuntijakuulemisten perusteella".

"Suomalaisia koskeva päätöksenteko tapahtuu yhä useammin ylikansallisten foorumeiden kautta, kaukana kansalaisista. Hallituspuolueiden kolmen koplän keskinäinen sopiminen kansanäänestyksestä on yksi parhaimmista syistä kansanäänestyksen järjestämiseen", toteaa Maan ystävien puheenjohtaja **Leo Stranius**.

Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden **Annukka Berg** kritisoi Suomen hallituksen nokkamiehiä eurooppalaisen virstanpylvään sivuuttamisesta: "EU:n perustuslakiprosessi käynnistettiin juuri siksi, että unionin kehityksestä ja tulevaisuudesta haluttiin selkokielineen sopimus. Mikäli kansalaisia halutaan osallistaa Euroopan yhdentymiskehitykseen, tämä olisi se kymmenen pisteen paikka."

Myös Vaihtoehto EU:lle -liikkeen puheenjohtaja **Ulla Klötzer** on pettynyt hallituksen toimintaan: "Kokemus nimienkeräyksestä osoittaa, että kansalaiset tuntevat itsensä petetyiksi. Useiden hallituspuolueiden, jopa ministeritason puheenvuorot antoivat odottaa myönteistä päätöstä kansanäänestyksestä tai vähintäänkin sen asiallista käsittelyä. Vanhasen kansalaisten mielipidettä ja demokratiaa vähättelevä ilmoitus näkyikin voimakkaana allekirjoitusryöpynä kansanäänestysvetoomukseen."

Vasemmistonuorten puheenjohtaja **Paavo Arhinmäki** haluaisi tuoda EU:n perustuslaista käytävään keskusteluun enemmän sisältökysymyksiä. "Perustuslaki militarisoi EU:ta tuomalla jäsenmaille keskinäiset turvatakuut ja perustamalla niin kutsutun rakennetyhteyden, joka tarkoittaa unionin kovaa sotilaallista ydintä. Vain kansanäänestyksen järjestäminen takaisi perustuslain kunnollisen käsittelyn ja kannanmuodostuksen keskeisiin muutoksiin", Arhinmäki toteaa.

Lisätietoja:

Paavo Arhinmäki, Vasemmistonuorten puheenjohtaja, puh. 050-588 7322

Annukka Berg, Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden EU-työryhmän vetäjä, puh. 050-3674996

Ulla Klötzer, Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden EU-työryhmän vetäjä, puh. 050-3674996

Jokainen ihminen on korvaamattoman arvokas. Tämä on yksi kristinuskon luovuttamattomia periaatteita. Tämä periaate oli myös Jeesuksen kaiken toiminnan lähtökohta: ”Sapatti on ihmistä varten eikä ihminen sapattia varten”.

Samassa hengessä voimme sanoa: talous on ihmistä varten, eikä ihminen taloutta varten. Pääoma on ihmisten hyvinvointia varten eikä ihminen pääoman omistajien omaisuuden kasaamista varten.

On torjuttava kaikki sellaiset uskonnolliset opit, poliittiset tai taloudelliset ideologiat, jotka kieltävät ihmisen arvon, syrjivät systemaattisesti jotain ihmisryhmää, työntävät ihmisiä yhteiskunnan ulkopuolelle tai aiheuttavat korvaamatonta ekologista tuhoa.

Siksi meidän on suhtauduttava vallitsevaan taloudelliseen järjestelmään kriittisesti. Maailmanhistoriassa ei ole koskaan ollut mitään vastaavaa mahtia kuin on tämä USA-vetoinen kapitalismi, jonka mahdin levittämisestä vastaavat terrorisminvastaisen sodan nimissä kulkeva ristiretkijoukko, IMF, Maailmanpankki ja kaikenlainen mielikuvateollisuus, joka muokkaa ja valloittaa ihmisten mieltä ja sydämiä kapitalismin ilosanomalle.

Ja mitä muuta tämä ihmisen absoluuttisen arvon kieltäminen on kuin systeemin itsensä toteuttamaa terroria, systeemin, jossa poliittisia päätöksiä ei arvioida enää sen mukaan kuinka ne tuottavat yhteistä hyvää, vaan kuinka ne vaikuttavat pörssikurssien muutoksiin.

Ihmisen arvo on siinä kuinka paljon hän tuottaa voittoa pääoman omistajille. Moraalia ei enää ole, on vain absoluuttiseksi arvoksi nostettu osakkeenomistajan etu, jonka suojelun valtio on ottanut tehtäväkseen, samalla laiminlyöden yhteisen hyvän ylläpitämistä.

EU ei ole tälle suuntaukselle mikään vaihtoehto, vaan osa maailmanlaajuisesta markkinafundamentalistista valtarakennetta. Uuden perustuslain myötä tämä sinetöidään EU:n lopulliseksi ominaisuudeksi. EU valjastetaan yhä enenevässä määrin ylikansallisten yhtiöiden etujen ajajaksi. Rakennamme Linnoitusta, joka sulkee etelän köyhät ulkopuoliin siin ghettoihin ja omat köyhät sisäpuoliseen marginaaliin.

IHMISKUNNAN H-HETKI

Kai Sadinmaan mielestä EU ei ole vaihtoehto ahnaalle ja tuhoisalle markkinoiden mielivallalle, vaan osa sitä. - Uuden perustuslain myötä tämä sinetöidään EU:n lopulliseksi ominaisuudeksi, hän sanoo. Kuva: Kimmo Torkkeli

Fasismi ei ole vain äärioikeiston ominaisuus vaan läpäisee koko kulttuurimme. Ihmisen halveksunta on sallittua, jopa suotavaa. Ahneus ei ole enää kuolemansynti vaan hyve, jonka vallitseva järjestelmä on pyhittänyt. Jumalan maailmasta on tehty rosvojen luoja, jossa ahneet rotat ahmivat herkkuja kupuunsa minkä ehtivät jättäen heikot nuolemaan näppejään. On temppelempuhdistuksen ja pöytien kaatamisen aika. On kieltäytyttävä selvin sanoin ja horjumatta tästä ihmistä halveksivasta ja luontoa peruuttamattomasti tuhoavasta taloudellis-poliittisesta järjestelmästä. Kirkon valinta on tässä: Jumala vai Mammona.

Vallitseva talousjärjestelmä on

kääntynyt ihmistä ja samalla kristinuskkoa ja evankeliumia vastaan. Kun jollekin ideologialle, tässä tapauksessa uusliberaalille kapitalismille, vaaditaan ehdotonta ja perusteleamatonta absoluuttista valtaa, on kysymys epäjumalanpalveluksesta, kristillisestä näkökulmasta katsottuna.

On länsimaisen kulttuurin ja koko ihmiskunnan Kairos-hetki. Kairos on kreikkaa ja tarkoittaa hetkeä, jolloin on aika toimia. Perinpohjainen kulttuurinen muutos on tänään välttämätön. On viimeinen hetki etsiä vaihtoehtoja tälle itse-tuhoiselle kulutus- ja kilpailukulttuurillemme.

Kai Sadinmaa pappi

EU kaupallistamassa julkiset peruspalvelut

Kun julkisia palveluja halutaan laajasti yksityistää, on taustalla niiden liittäminen osaksi vapautuvia maailmanmarkkinoita. Palvelut halutaan markkinoistaa, tehdä myös niistä yksityisen voiton tavoittelun areenoita.

GATS-palvelukaupan yleis-sopimus kuuluu liiteosana Maailmankauppajärjestön (WTO) perustamissopimukseen, jonka tärkein tavoite on palvelujen kansainvälisen kaupan vapauttaminen. Juuri parhaillaan on menossa WTO:n ja EU:n välillä GATS-neuvottelut, joiden eräs keskeinen aikomus on saada kilpailu ja tätä kautta yksityistäminen koskemaan kaikkia julkisia palveluja; niin sähkö- ja vesilaitoksia kuin myös sosiaali- ja terveyspalveluja.

Hälyyttävää on, että äskettäisessä WTO:n Cancunin kokouksessa GATS-palvelukaupan sopimustekstissä toistettiin edelleen häpeilemättä vaatimusta ”yhä pidemmälle menevästä palvelukaupan asteettaisesta vapauttamisesta mitään sektoria pois-sulkematta”. Vaikka julkisten palvelujen yksityistämistä perustellaankin usein tehokkuussyillä, on keskeisin syy sittenkin poliittis-ideologinen. Nimenomaan EU:sta tulee paineita julkisten palvelujen avaamiselle kilpailulle.

Tilannetta mutkistaa edelleen se, että EU:n uudessa perustuslakiluonnoksessa unionille annettavat uudet kauppapoliittiset valtuudet ovat sosiaalipoliittisesti erittäin arveluttava kohta.

Professori Jari Heinosen mukaan EU:n GATS-neuvottelut pohjustavat palvelujen yksityistämistä.

Suomen liittyessä EU:iin sanottiin, että sosiaali- ja terveyspalvelut sekä koulutus (eli ns. sosiaalinen ulottuvuus) ovat kansalliseen toimivaltaan kuuluvia asioita. Nyt näyttää kuitenkin siltä, että tämä lähtökohta on joutumassa uhanalaiseksi.

EU:n tulevaisuuskonventin perustuslakiesityksessä nimittäin unionin yhteiseen kauppapoliittikkaan liittyvät ns. yleishyödylliset palvelut sisältävät nyt myös sosiaali-, terveys- ja koulutuspalvelut. Perustuslakiluonnos siirtää julkiset peruspalvelut kauppapoliittisessa unionin toimivaltaan.

Tämä pitää sisällään WTO:n kanssa käytäviä GATS-neuvotteluita ajatellen sen suuren riskin, että EU:n komission aikaisempi linjaus koulutus-, sosiaali- ja terveyspalveluista muuttuu.

Palvelukauppaa koskeva yleis-sopimus voitaisiin näin tulevaisuudessa ulottaa enemmistö-päätöksellä koskemaan julkisia sosiaali-, terveys- ja koulutus- ja muita peruspalveluita.

Tältä osin on selkeästi lähdettävä siitä, että EU:n perustuslakiluonnoksessa unionin toimivalta tulisi jatkossakin rajata niin, että julkiset peruspalvelut ovat jäsenvaltioiden itsensä päätettävissä. Tätä lähtökohtaa ei saa murtaa EU:n yhteisten kauppapoliittisten sitoumusten kautta.

Tältä osin on tärkeä vaatia sekä muutoksia EU:n perustuslakiluonnokseen että vaatia sen alistamista kansanäänestykseen myös meillä Suomessa. Suomen on syytä tehdä hyvinvointipalvelujen turvaamisesta kysynnyskysymys EU:n perustuslakia koskevissa jatkoneuvotteluissa.

Julkiset palvelut tulee säilyttää kansallisessa päätösvallassa. Kansalaisten taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä perusoikeuksia ei saa alistaa kaupallisille intresseille, voiton tavoittelulle.

Jari Heinonen

Kirjoittaja on tamperelainen yhteiskuntatieteiden tohtori, sosiaalipoliitikan professori.

Saajan tilinumero, saaja Mottagarens kontonummer, mottagare		TILISIIRTO GIRERING		KUITTI KVITTO	
Sampo 800015-926663		Jäsenmaksu, sis.lehden	17 €	Saaja ja maksaja Mottagare och betalare	
Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry		Opiskelijat, työttömät	8,50 €		
Mäkelänkatu 62 C		Perhejäsenmaksu	34 €		
00520 Helsinki		Kannatusmaksu			
		Huom! Kirjoita selvästi nimi, osoite, maksulaji, summa sekä vuosi			
Maksaja Betalare		Viesti Meddelande			
Allekirjoitus Underskrift		Viltenumero referensnummer			
Tililtä n:o Från konto nr		Eräpäivä Förfalldag	€	€	
				Tilille n:o Till konto nr	
				Tililtä n:o Från konto nr	

Tartu toimeen.

**MUISTA
JÄSEN-
MAKSU!**

Tilisiirto ohessa.